

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmae Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De commendatione Spei. Cap. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

De commendatione Spei.

CAP. III.

Equitur de his quæ pertinent ad commendationem Spei. Notandum ergo quod ad spei commendationem, Primò valere potest hoc, quod scriptura sacra toties monet ad spem. Multiplicatio enim admonitionis ostendit vtilitatem huius virtutis. Psal. Sperent in te qui nouerunt nomē tuū. Item, Spera in Domino, & fac bonitatem. Itē, Spera in eo, & ipse faciet. Itē, Sperate in eo omnis congregatio populi. Item Matt. 14. Habete fiduciam, & iterum Ioan. 17. Cōfidite, ego vici mundū. Nec solum scriptura, sed etiā natura videtur ad spem monere. Naturaliter enim qui debilis est & timer cadere, alicui rei adheret & innititur: vt patet in puero qui quū eleuatur ad standū, & existimat se calurum, statim adheret alicui rei. Sic naturalis ratio dicitur animo agnoscenti debilitatem & insufficientiā suam, quod foriori se adherere debeat & inniri. Secundo hoc, quod scriptura sacra toties beatos asserit sperantes in Domino. Psalm. Beati omnes qui confidunt in eo. Itē: Beatus vir qui sperat in eo. Item: Beatus vir cuius est nomē Domini spes eius. Pro. 16. Qui sperat in Domino, beatus est. Esa. 30. Beati omnes qui expectant eum, Verē beati qui sperant in domino: optata enim eis succedunt. Tercio hoc, quod spes omnipotēti innititur. Esa. 50. Quis ambulauit in tenebris, in tenebris inquam aduersitatis, & non est iuamē ei: fulgur scilicet prosperitatis, speret in nomine domini, & innitatur super Deum suum, quia spes omnipotēti innititur: ideo firma est, & non timer ruinam. Dauid: Qui confidunt in domino, sicut mōs Sion. Spes est quæ dicit, Dominus firmamentū meū: Spes proicit se in Deū: ipse verò non est ita crudelis, vt se subtrahat, & sperātem in se cadere permittat iuxta verbum August. Quare Deus toties nos ad innitēdum sibi moneret, si supportare nos nolleret? Nō est illusor Deus, vt se ad supportandum nos offerat, & nobis innitētibus ei, in ruinā nostrā se subtrahat. Ro. 5. Spes autē nō confundit. gl. Aug. Confunditur, qui quod sperabat nō inuenit: sicut cōtingit illi qui sperat in homine. Hæc autē spes non confundit quæ est in Deo, qui nec fallit, nec fallere potest. In Psal. In te sperauerūt, & nō sunt cōfusi. Itē: Deus meus in te cōfido, nō erubescā. Itē: In te domine speraui, non confundar in æternum. Eccles. 2. Nullus sperauit in eo, & cōfusus est. Vanitatis est, nō præstare fulcimentū innitenti: sed veritatis est, nō negare fulcimentū innitenti. Vnde quum Deus Veritas sit, innitēti sibi se nō subtrahit. Quarto, quod spes est velut arbor: sita in optimo loco: adheret enim diuinæ bonitatis.

ti. Vnde abundanter sentit effectū eius Thre. 3. Bonus est. Deus sperantibus in eum. Spes est iuxta fontē diuinæ misericordiæ. Ideo misericordiæ diuinæ beneficia non cessant influere ei. Dauid: Ego in misericordia tua speraui. Itē: Sperātem in domine misericordia circūdabit. Itē fiat misericordiā tua domine super nos quāsi modū sperauimus in te. Itē: Oculi domini super metuentes eū, & in eis qui sperāt super misericordiā eius. Et apertum: Ego sicut oliua fructifera speraui in misericordia Dei æternū. Spes arbor benedicta est, fructus vberes habēs, quāsi misericordiā Dei abūdāter irrigetur. Jerem. 17. Benedictus vir quī cōfidit in domino. Et subditur: Erit quasi lignū quod trāspūntur super aquas, quod ad humore mittit radi. ē suā, & nō timoribit cū venerit æstus. Psal. Erit tanquā lignū quod plantatū est secū decurs⁹ aquarū. ¶ Quinto cōmēdabilis est spes à multiplici effectu. Effectus vnus ipsi⁹ est securitas. Dauid: In Deo sperans non timebo quid faciat mihi homo. Meritō securus est sperans in domino, p̄tēctor enim est dominus omnīū sperantiū in Deo. Dauid: Domin⁹ p̄tēctor vitæ meæ, à quo trepidabo? Deus speranti in se pro muro est vndique. Dauid: Deus in circuitu populi sui, De⁹ est ei turris fortissima. Prou. 18. Turris fortissima nomen domini, ad ipsum confugiet iustus, & exaltabitur. Nomen domini filius Dei dicitur. Esa. 30. Ecce nomen Domini veniet de Siquinquo. Ipse est sperantibus in se altissimū refugium. Ipse etiā est eis vrbs fortitudinis. Esa. 26. Vrbs fortitudinis nostræ Sio: saluator ponetur in ea murus & antemurale. Murus est virtus diuinitatis: antemurale meritū humanitatis. Vtrūque facit ad fortitatem nostrā. ¶ Itē spes meretur intelligētiā, & Dei auxiliū. De Primo, Sap. 3. Qui confidunt in illo, intelligēt veritatem. Pro. 17. dicitur de expectāte futura bona. Quocunq; se verū prudēter intelligit: agnoscit enim etiā aduersa diligētibus Deo cooperari in bonum. De secundo, in Psal. In ipso speraui cōfido, & adiutus sum. ¶ Item spes liberat vel tribulationē amittit: vt patet in Susanna, Dan. 3. quæ flēs suspexit ad cælū. Et enim cor eius fiduciam habēs in domino. Et in Psal. legitur te sperauerūt patres nostri: sperauerūt, & liberaſti eos. Vel liberat patientiam dando: qui modus liberationis melior est. Gen. Melius liberat quā patientiam dat. Spes patienter facit portio onus præsētis miseriæ. Gen. 49. Vidit requiem quæ esset bona terram quod esset optima, & supposuit humerum suum ad portandum. 2. Mach. 7. Percūtes septem filios sub vnius diei tēpore conspiciens, bono animo ferebat, propter spem quam in Deo habebat.

habebat. Et Act. 28. Propter spem Israel, catena hac circumdatus
 sum. Greg. in moralibus: Ille bene nouit in exterioribus miseriis
 subsistere, qui scit de spe interna semper gaudere. ¶ Item spes
 saluar. In Psal. Qui saluos facis sperantes in te. Prouer. 29. Qui
 sperat in domino, saluabitur. Roma. 9. Spe enim salui facti su-
 mus. ¶ Item spes columna est totum spirituale edificium suste-
 rans: qua deficiente, totum spirituale edificium corrumpit, & mēs
 in barathrum desperationis concidit. Hęc columna in Cain de-
 fecit, quum domino ait, Gen. 4. Maior est iniquitas mea, quā
 ut veniam merear. Item spes galea salutis est, caput interioris
 hominis, scilicet intentionē illam custodiēs. 1. Thess. 5. Induti
 galeam spem salutis. Spes etiam ancora est animam seruans, ne
 a procellis tentationum à Deo abrumparat. Hebr. 6. dicit Apo-
 stolus loquens de spe: Quam sicut ancoram habemus animā,
 ratam ac firmam. glo. Augu. Si videris te fluctuare in mari isto:
 noli abrūpi ab ancora antequā intres in portū. Fluctuat nauis
 in ancoris: sed non longe à terra proicitur: nec in æternum
 fluctuabit, etsi ad tempus fluctuat. Item spes hominem fortem
 efficit. Esa. 30. In silentio & in spe erit fortitudo vestra. Et eiusdē
 40. Qui sperant in domino, mutabūt fortitudinem. Fortitudi-
 nem inquam propriam, in fortitudinem diuinam. Felix comu-
 tatio ista, quā facit qui sperat in domino. Dū enim de viribus
 suis diffidit, & de adiutorio Dei confidit, quasi propria fortitu-
 dine se exuit, & Dei fortitudine se induit. Dei enim adiutorium
 paratum est ei, prout de ipso confidit. Ber. super Can. Nil omni-
 potentiā verbi clariorem reddit, quā quod omnipotētes facit
 omnes qui in se sperāt: denique omnia possibilis sunt credenti.
 Idem in sermonibus: Quatenus in bonis domini fiducia pedem
 portiteris, eatenus possidebis. ¶ Item spes baculus est valde ne-
 cessarius peregrinātibus in via presentis vitæ. Qui huic bacu-
 lo innititur, non corruit. In Psalm. Non delinquent omnes qui
 sperāt in eo. Itē nō fatigatur, vel debilitatur. Esa. 40. dicitur de
 sperantibus in domino: Assument pennas vt aquilæ, current, &
 non laborabunt: ambulabunt, & non deficient. In Psalm. Sperās
 in domino non infirmabor. ¶ Item spes in possessionem regni
 celestis animam ante Christum quodammodo introducit. Vn-
 de ad Hebr. 6. dicit Apostolus: Spem incedentem vsque ad in-
 teriora velaminis. Et super illud Psal. Spera in domino, dicit gl.
 Spes est introitus fidei. Et subditur in gl. Per spem enim iurā-
 tur ad videndum illud quod creditur. ¶ Spei fit promissio illa,
 Esa. 58. Sustollā te super altitudinē terre: & cibabo te hereditate

te patris tui Iacob. ¶ Cōuersatio spei in cælis est, iuxta verbum
Apostoli Phil. 3. Ipsa nobis existentibus in hac vita mortalitate
mortalitatē attingit. Sap. 3. Si coram hominibus tormenta pa-
sunt, spes illorū immortalitate plena est. ¶ Spes in æternitate
animam erigit: & idcirco nulla mala quæ tolerat exterius su-
tit. Iuxta verbum Gre. in Moralibus: Spes in præsentī tempore
quod est quædam vigilia solennitatis æternæ, non ieiunatur, sed
quasi iuge conuiuīū celebrat, cum securitatem habeat, ve p̄
ostensum est. Secura enim mens quasi iuge conuiuīum. Pro.
¶ Spes de illis tribus quæ vidit Ezechiel scripta in lib. 2. carne
ibi assūmit, lamentationes relinquens dono scientiæ & pietatis,
& de dono timoris. Ipsa est cui Deus dedit in nocte carna-
na. Tob. 35. nocte inquam præsentis aduersitatis. ¶ In Psal. In
mandauit Dominus misericordiã suam, & nocte canticū eius.
Spes in hyeme præsentis exilij habet quasi vernum tempus. Ipsa
enim nos in aduersis ridere facit: iuxta verbum Augustin. Ipsa
facit nos gaudere inter dolores; animus autem gaudens, etiam
floridam facit. Prou. 17. De gaudio eius legitur Roman. 12. Si
gaudentes. Et Matth. quinto: Gaudete & exultate: quia nomina
vestra scripta sunt in cælis. Prouerbiorum decimo: Expectatio
iustorum læticia. Gaudiū verò ipsius communiter dicitur gau-
diū spei, & nodum rei: & est ex certa expectatione gloriæ
promissæ. ¶ Aliud est gaudiū quod est de præsentia bonorum
de quibus dignum est gaudere. Gaudiū spei est sicut arbor
ni præmij, & præodoratio futuræ suauitatis. ¶ Spei concessio
est intrare in hortum voluptatis, & inde afferre odores ad con-
diendam amaritudinē præsentis aduersitatis. Spes inter oppor-
tuna gloriatur. Ro. 5. Gloriamur in spe gloriæ filiorū Dei. Ipsa
deserto mundi deliciis affluit. Cant. vlt. Quæ est ista quæ ascen-
dit de deserto desiccis affluens: Eccl. 2. Qui timetis dominum
sperate in illum, & in oblectatione veniet vobis misericordia.
Ipsa damna temporalium rerum non reputat. Ad Hebr. 10. Re-
pinam bonorum vestrorum cum gaudio suscepistis, cognoscentes
vos habere meliorem & manentem substantiã. Ipsa est quæ
dicit illud Psalm. Quid mihi est in cælo: & à te quid volui
per terram? Ipsa est in labore, requies: in æstu tribulationū, res-
peries: in steru, solarium. De eius solatio legitur ad Hebr. 6. In
fortissimum solarium habeamus, qui confugimus ad tenentem
propositam spem. David; Hæc me consolata est in humilitate
mea. ¶ Et notandū, quod non est omnino idem gaudiū & solati-
riū. Qui enim cōsolatur, nō ex toto à tristitia est immunis: sed
quæ

quasi mistura in se patitur, dū mala nunc cor eius pungūt, nunc
 bona vngunt. Prouer. 27. Vnguento & variis odoribus delecta-
 tur cor: & bonis amici consiliis dulcoratur. Consolatio spei est
 doloris, aut timoris, aut alterius affligentis affectionis repres-
 sio, vel mitigatio, spe diuini cōsiliij vel auxiliij, vel alterius bene-
 ficij. Spei est illud verbū Hier. 31. Quiescat vox tua à ploratu, &
 oculi tui à lachrymis: quia est merces operi tuo. Si merces mo-
 dica laborē mercenarij tolerabile reddit: quid facere debet ser-
 uis Dei merces æterna? Iac. 5. Agricola expectat pretiosum fru-
 ctū terræ patienter ferens. Interl. Si ille pro fructu terræ quæ spe-
 rat, tam patienter expectat: quanto magis nos pro caelesti? Spes
 est gemma gratissima. Prouer. 17. Gemma gratissima expectatio
 prestolantis. Prestolans, id est, de longe expectans, est qui bona
 æterna expectat. Expectatio verò eius quæ est spes, gemma gra-
 tissima est: & propter pretiositatem, & quia spes ad modū gem-
 mæ perlucida est, & peruiā visui interiori, vt per eam videantur
 caelestia bona. Spes elisos & prostratos erigit. Dauid: Dominus
 erigit elisos. Prou. 25. Qui sperat in domino, subleuabitur. Ipsa
 vires reparat. Sicut enim aliquis timore succumbendi hostibus,
 viribus cordis destituitur, & dat se hostib⁹ nihil rebellionis op-
 ponēs. Et mulier vidēs sanguinē suū vel alienū, statim stupefa-
 cta dicit, totum perditum est, & totū mortuū est: sic ex spe vi-
 dēre vires homo resumit. Prou. 24. Si desperaueris in die an-
 gustiæ lapsus: imminuetur fortitudo tua. Daniel. 10. In visione
 tua dissolutæ sunt cōpages meæ, & nihil remansit in me viri-
 tatis. Hebr. 2. Confortate manus dissolutas, & genua debilia ro-
 borare. Et Iosue 1. cap. dictum est, Confortare, & esto robustus.
 Eccle. 7. Sapientia cōfortabit sapientem, &c. Item mola est sine
 qua non fit vera cordis contritio. Ipsa est mola interior, quæ
 cor eleuat & sustinet. Timor verò mola est superior, quæ cor
 conterit, vt ipsum contritum & humiliatū Deus non despiciat.
 Spes ab inferioribus nos fulcit, ne sub pōdere tribulationū de-
 ficiamus. Timor verò à superiori nos cōprimit, ne exufflemur,
 aut rapiamur vento tentationis. Has duas molas contingit Da-
 uid, dicens: Ab altitudine diei timebo: ego verò in te sperabo.
 Altera harum non valet sine reliqua. Glosf. Grego. Super illud
 Deuter. 24. Non accipias loco pignoris inferiorē & superiorem
 molam. Superior & inferior mola, spes & timor: Spes ad altā
 subuehit: timor autem cor inferius premit. Vna mola sine alte-
 ra inutiliter habetur. In peccatoris ergo pectore semper domi-
 nā spes & formido coniungitur: quia, in casum misericordiam

Sperat, si iustitiã nõ timeat: & incassum meruit, qui nõ confidit. Loco ergo pignoris mola superior aut inferior nõ tollitur. Qui prädicat peccatori, tãta dispesatione disponere prädicatione debet, vt non relicta spe timorẽ subtrahat: nec subtracta spe timorem relinquat. ¶ Item spes hostes nostros cõfundit. Iob. Confusi sunt, quia speraui. ¶ Sexto cõmendabilis est spes à periculo sui contrarij, scilicet desperationis. 2. Reg. 2. An ignoras periculosa sit desperatio? ¶ Desperatio periculum est à quo nõ quæritur exitus. Pro. 18. Impius quum in profundum vitiõrum venerit, contemnit, id est, ex toto se negligit. Sicut spes facit naufragus in medijs brachia iacet aquis: sic desperatio facit homo in nullo se iuuet. Desperans dicit malum verbum, & pugnẽ totaliter credit: vt pugil victus desperas infelix est. Sicut ille qui sperat in domino, beatus est. Eccles. 14. Felix qui non habuit animi sui tristitiã, & nõ excidit à spe sua. Desperas est sicut arbor radicitus euulsa. Iob 19. Quasi auulsa arbori abstulisti spem meã. Desperatio abyssus est, à qua vix, vel nunquã est reditus. In Psal. Descendunt vsq; ad abyssos. Nulla plaga videtur esse magis desperabilis plaga desperationis. Ier. 15. Factus est dolor meus perpetuus, & plaga mea desperabilis. Cũ cetera peccata sint inflexiones cordis ad malũ, peccatũ desperationis fractura cordis est. Ier. 30. Insanabilis fractura tua, pessima plaga tua.

De quatuor speciebus considerationum quibus spes adiuuari potest: quarum prima est in Deum: secunda circa que pro Deo agimus: tertia circa beneficia Dei: quarta circa suffragia Sanctorum.

CAP. III

Sequitur de his quibus spes adiuuatur: & assimilabimus quatuor species meditationum quibus spes potest adiuuari. Prima species est directè in Deum. Secunda est circa ea que pro Deo agimus vel sustinemus. Tertia, circa beneficia Dei generalia vel specialia, corporalia, vel spiritualia. Quarta est, circa suffragia Sanctorum.

¶ Quod ex septem considerationibus in Deum spes adiuuatur. Speciem primam possumus subdiuidere in septem species. Quarum primã est in Deum inquantũ creator est. Naturaliter amat artifex opus suũ, adeo vt vix possit audire quod ei detraxerit. de verisimile est quod creator amet opera sua, & specialiter amicum, quem ad imaginẽ & similitudinem suam creauit. Ier. 1 Sap. 11. Diligis omnia que sunt, & nihil odisti eorum que fecisti: nec enim odiens aliquid constitui sti, aut fecisti. Sperare ergo debet homo de eo qui dedit ei, vt sit, & paratus sit